

BAIXO O PESO DA LEI

Jim Jarmusch, 1986

ESTREA EN NUMAX: 04.01.2026 | V.O.S.E. | +7 | 107 min

Zack, Jack e Roberto comparten cela nun cárcere.
Zack é un DJ; Jack, un chulo de pouca monta e
Roberto, un turista italiano.

«Un filme magnífico. Unha fermosa,
melancólica e desfasada película
escapista»

David Denby, THE NEW YORKER

1660

Entrevista con Jim Jarmusch: «O aburrimento dun personaxe paréceme máis atractivo que un arranque de furia»

Por Mauricio González Sala

A miúdo asóciase o seu cinema coa melancolía, alienación, tenrura e ironía. Pensou algunha vez realizar unha película a partir de sentimentos máis explosivos, como a rabia? Quero confesar algo: son mal analista do meu propio cinema. Unha das marabillas de ir ao cinema é entrar por primeira vez a un mundo descoñecido sen saber o que te espera. A inmersión é total. Como realizador, en cambio, pasas anos coa película na cabeza. Cando remata o proceso viches o mesmo filme centos de veces en distintas etapas. Chegas a un punto no que es incapaz de conectar, polo que analizo con sensatez faise imposible. O público ve con máis claridade a película que o seu propio director. Dito isto, tentarei responder da mellor maneira posible. Non me vexo filmando algo a partir da ira, por exemplo. A melancolía e o romanticismo son máis interesantes. O aburrimento dun personaxe paréceme máis atractivo que un arranque de furia. Gústame que o espectador sinta o paso do tempo, polo que uso un estilo mínimo, austero. Algúns críticos sinalan que as miñas películas carecen de trama, e probablemente teñen razón. A vida non ten unha trama: camiñamos e lidamos co que sucede.

Esa filosofía define tamén a súa estética? Son opcións que un artista decide tomar. Gozo, como calquera outro, unha película de montaxe rápida e cámara en man, pero iso non significa que eu o queira facer. Quizais algún día sorprenda a todos e entregue unha película distinta ao que se espera estilisticamente de min, pero por agora non sentín a urxencia de facelo. Gústame pensar que se poden levar a cabo múltiples variacións dun concepto dentro dun mesmo ton. Godard di que só fixo unha película con múltiples variacións. Non creo que sexa do todo certo, pero gústame que asuma as variacións como postura creativa.

Penso nunha das súas influencias, Buster Keaton. Dixo que algúns dos personaxes do seu cinema teñen algo de Keaton: un humor seco, engñosamente monótono, que deriva en tristura. Buster Keaton é o meu heroe. Sempre o levo comigo. Keaton loce pequeno no cadro, é unha presenza fráxil e vulnerable. Sempre temes que morra esmagado. Era un director asombroso. A maior proba do seu talento narrativo está na súa cara. Eliminaba toda emoción do seu rostro e paradoxalmente producía unha sensación chea de sentimento. Non importaba que o perseguisen policías, que estivese atrapado nun barco do que todos escaparan ou se atopase a bordo dunha locomotora sen control, Keaton nunca facía xestos: nunca lle mostraba ao público como sentía, senón que permitía que a situación fixese o traballo. Como espectador, esta dinámica conmóveme a un nivel moi persoal. Estou preocupado todo o tempo polo que lle poida pasar, precisamente porque non sei como sentirme. Keaton nunca mo di.

Sinalóuselle como o emblema dun estilo depurado, asociado con certo cinema europeo e oriental: Robert Bresson, Jean-Pierre Melville, Yasujiro Ozu.

O meu achegamento a ese cinema tivo lugar no último semestre da carreira en París, grazas a un programa de intercambio que tiña a Universidade de Columbia. Na Cinémathèque Française puideron coñecer con maior profundidade a cineastas como Bresson, Mizoguchi, Vertov, Vigo e Ozu. A Cinémathèque estaba dirixida por Henri Langlois, quen logrou esconder dos nazis moitas copias de películas fundamentais da historia do cinema. Sen el, esas películas serían queimadas. Aí tamén comecei a apreciar a cineastas estadounidenses que non eran moi coñecidos no meu país. Non creo na orixinalidade. O roubo xera variacións, e as variacións son o motor fundamental da creatividade.